

Działania ochronne w rezerwacie przyrody Dąbrowy Seroczyńskie

2020-02-14

W rezerwacie przyrody Dąbrowy Seroczyńskie poczynając od bieżącego roku prowadzone są działania ochronne wynikające z planu ochrony ustanowionego w 2016 r. przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Prace mają na celu poprawę warunków siedliskowych i struktury przestrzennej drzewostanów, redukcję udziału gatunków iglastych, zmniejszenie dominacji brzozy, zwiększenie liczby martwych drzew na siedliskach grądowych. Działania ochronne ukierunkowane są jednocześnie na zwiększenie powierzchni ciepłolubnych dąbrów poprzez zabiegi prześwietlające oraz przebudowę zbiorowisk roślinnych, które wykształciły się w miejscach, gdzie panują dobre warunki siedliskowe dla grądów.

Teren dzisiejszego rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie był obiektem badań już w latach 30. XX wieku. W pracy J. Paczoskiego – *Lasy Białowieży* (1930) opisano występowanie w lasach seroczyńskich dębów bezszypułkowych, które stanowiły *niejaką oazę dębową wśród typów borowych*. Wiek starodrzewów dębowych oceniono wówczas na około 150 lat, a ich występowanie zostało wytłumaczone typem gospodarki leśnej, która zmierzała do otrzymywania cennego drewna dębowego oraz żołądź na paszę dla trzody chlewnej. Dodatkowo J. Paczowski wskazał, że w lasach tych odnotował bardzo silne odnowienie dębowe. Opierając się na tych opracowaniach, w 1984 r. prof. Ryszard Zaremba podjął pierwsze próby utworzenia rezerwatu przyrody. Finałem prowadzonych działań było zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 29 grudnia 1987 r. o uznaniu tego obszaru za rezerwat przyrody.

Aktualnie lasy seroczyńskie to nie tylko rezerwat przyrody, ale też obszar Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie PLH140004. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych unikalnego kompleksu leśnego z udziałem drzewostanów z panującym dębem bezszypułkowym i różnogatunkową roślinnością zielną z rzadkimi i chronionymi gatunkami oraz wyróżniającego się wartościami faunistycznymi i geomorfologicznymi. Przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 są grąd subkontynentalny i ciepłolubna dąbrowa. Współistnienie dwóch form ochrony przyrody na tym terenie zobowiązuje Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, do takiego planowania i realizacji działań, by zachowany został zarówno cel ochrony, dla którego ustanowiono na tym obszarze rezerwat, jak również utrzymane zostały przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.

Złożony charakter zadań i konieczność pogodzenia dwóch form ochrony przyrody sprawia, że niezbędne jest precyzyjne i szczegółowe planowanie prac z zakresu ochrony czynnej. Mając to na uwadze, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zawarł z Nadleśnictwem Siedlce, które zarządza tym obszarem, porozumienie, na podstawie którego realizowane będą prace przewidziane w obowiązującym planie ochrony rezerwatu. Sporządzony został harmonogram prac, z rozbiciem na kolejne lata, co pozwoli zoptymalizować prowadzone zabiegi. Pierwsze działania ochronne zostały zaplanowane do wykonania już w bieżącym roku, a ich szczegółową lokalizację i dokładny zakres określono we współpracy z Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Warszawie. Działania będą początkowo prowadzone na powierzchni 143,34 ha, a ich efektem będzie poprawa warunków świetlnych, redukcja podszytu, usuwanie gatunków obcych oraz przebudowa siedliska grądowego. Wyznaczone w terenie zostały również płyty siedlisk, w obrębie których przewidziano prace do wykonania w 2021 r. Obejmują one regulację składu gatunkowego, przebudowę drzewostanów grądowych, usuwanie gatunków obcych, redukcję podszytu oraz poprawę warunków świetlnych w ciepłolubnych dąbrowach. Powierzchnia przyszłorocznych zabiegów ochronnych obejmuje blisko 80 ha.

Działania ochronne ukierunkowane na poprawę stanu zachowania grądów i ciepłolubnych dąbrów, a także poprawę ich struktury przestrzennej i wiekowej, prowadzone są już od kilku lat w rezerwacie przyrody Baranie Góry. Obejmują one m.in. wycinkę drzew i krzewów, a ich realizacja pozwala uzyskać oczekiwane efekty w postaci utrzymania, a nawet zwiększenia arealu tych cennych siedlisk przyrodniczych. Szczegółowe informacje nt. rezultatów prac w rezerwacie Baranie Góry poznamy już niebawem, dzięki wynikom monitoringu działań ochronnych. Na informację o wynikach rozpoczynanych obecnie działań w rezerwacie Dąbrowy Seroczyńskie musimy poczekać do 2024 r., kiedy przeprowadzony zostanie monitoring ich skuteczności.